

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 235/2012-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., Š., zastúpenej advokátom JUDr. J. G., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti D., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti D., s. r. o., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Dunajská Streda p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Dunajská Streda j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., trovy konania v sume 323,50 € (slovom tristodvadsaťtri eur a päťdesiat centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. J. G., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 235/2012 z 13. júna 2012 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 587/2012 doručeným ústavnému súdu 27. júla 2012, v ktorom ku skutkovej a právnej zložitosti sporu uviedla:

„Navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal zaplatenia faktúr, ktorými účtoval odporcovi dodávku pitnej vody z verejného vodovodu a odvádzanie odpadovej vody (stočné), keďže tieto faktúry odporcom uhradené neboli. Z tohto pohľadu by vec právne ani skutkovo zložitá nebola. V priebehu konania odporca spochybnil správnosť vyúčtovania dodávky pitnej vody. Namietal, že suma vodomermom načítaná sa nezhoduje so skutočnou

spotrebou pitnej vody jeho firmou. Namietal, že je to v rozpore so zmluvou o dodávky pitnej vody a odvode stočného. Namietal, že celé roky platil vo faktúrach viac ako mali. Sám s odbornými firmami začal pátranie po príčine tak veľkej spotreby a zistil, že za hranicami pozemkov areálu amfiteátra, v opustených záhradách je výtoková rúra, z ktorej nekontrolovateľne vytekala pitná voda. Uvedené zistenia oznámil aj polícii a bolo začaté trestné stíhanie proti neznámemu páchatel'ovi. Následne podal aj vzájomný návrh, ktorým sa domáhal o zaplatenie 519.908,- Sk. Tvrdil totiž, že navrhovateľ sa obohatil o túto sumu, lebo nepostupoval korektne, pričom bolo zistené, že nejde o odber vnútorný, v rámci areálu amfiteátra, ale o odber nelegálny mimo areálu amfiteátra. Svoj nárok si uplatňuje, keď tvrdí, že navrhovateľ mu účtoval neúmerne vysokú spotrebu. Navrhol aj znalecké dokazovanie, tiež preskúmanie vodomeru. V dôsledku všetkých týchto argumentácií odporcu už nemožno hovoriť o skutkovo jednoduchej veci ale o veci skutkovo zložitej, lebo si vyžadovala rozsiahle dokazovanie listinami o dodávkach z rôznych, pomerne dlhých časových období ako aj znalecké dokazovanie aj doplnenie znaleckého dokazovania. Preto bolo a je potrebné vysporiadať sa so všetkými týmito námietkami a zisteniami odporcu. Navyše pre postupné zámény účastníkov na strane navrhovateľa, v dôsledku opakovaného postupovania pohľadávky, sa vec stala aj právne zložitou, keď žalobcom o zaplatenie bola pôvodne B. a voči nej odporca smeroval aj svoj vzájomný návrh o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom momentálne je už účastníkom na strane navrhovateľa iný účastník, ale je tu vzájomný návrh odporcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý podal voči v.

Vzhľadom na uvedené, som toho názoru, že táto vec postupne sa stala skutkovo ako aj právne zložitou...“

Súčasťou vyjadrenia bola chronológia procesných úkonov okresného súdu, z ktorej okrem iného vyplýva:

«- dňa 4. 9. 2006 bol na súd podaný návrh , ktorý bol zapísaný do registra Rob pod sp. zn. 5 Rob 434/2006,

- dňa 8. 9. 2006 úprava VSÚ - výzva na zaplatenie súdneho poplatku a výzva na predloženie plnej moci na zastupovanie, úprava realizovaná dňa 17. 10. 2006...

- dňa 20. 11. 2006 úprava VSÚ - opätovná výzva na predloženie plnej moci... - plná moc zaslaná dňa 07. 12. 2006,

- dňa 23. 01. 2007 vydaný platobný rozkaz... dňa 12. 02. 2007 odporca podal odpor proti platobnému rozkazu...

- dňa 30. 4. 2007... - výzva na zaplatenie súdneho poplatku za odpor... dňa 28. 5. 2007 podané odvolanie odporcom proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku + žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov,

- dňa 28. 5. 2007... spis zaevidovaný v registri Cb pod sp. zn. 5 Cb/116/2007,

- dňa 6. 6. 2007 úprava sudcu - výzva o stave trestného konania uvádzaného v odpore odporcu + predloženie spisu VSÚ na rozhodnutie o návrhu odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov - úprava realizovaná dňa 18. 06. 2007, dňa 27. 6. 2007 OR PZ zaslalo spisový materiál,

- dňa 13. 8. 2007 vydané uznesenie o priznaní oslobodenia odporcu od súdnych poplatkov, úprava realizovaná dňa 20. 08. 2007...

- dňa 23. 10. 2007 určenie termínu pojednávania na deň 22. 01. 2008...

- dňa 18. 01. 2008 bola na súd doručená žiadosť odporcu o odročenie pojednávania vytýčeného na deň 22. 01. 2008 z dôvodu práceneschopnosti konateľky, pripojené potvrdenie od lekára

- dňa 22. 01. 2008 pojednávanie odročené na 12. 2. 2008 z dôvodu práceneschopnosti konateľky odporcu, pričom sa nedostavil ani navrhovateľ ani jeho právny zástupca, dňa 11. 02. 2008 odporca zaslal na súd vzájomný návrh označený ako vnesenie a uplatnenie pohľadávky a domáhal sa ním o zaplatenie 519.908,- Sk,

- dňa 12. 02. 2008 pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom doručenia vzájomného návrhu odporcu navrhovateľovi na vyjadrenie...

- dňa 13. 02. 2008 úprava sudcu na výzvu pre odporcu na zaplatenie súdneho poplatku zo vzájomného návrhu... dňa 26. 2. 2008 podaná žiadosť odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov...

- dňa 28. 3. 2008 VSÚ vydal uznesenie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov...

- dňa 22. 4. 2008 sudca určil termín pojednávania na deň 04. 09. 2008...

- dňa 4. 9. 2008... pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že právnenému zástupcovi navrhovateľa bola uložená povinnosť predložiť rozpis vyúčtovaných odberov za predchádzajúce roky, zástupcovi odporcu povinnosť doložiť kópiu pozemkovej mapy,

kolaudačné rozhodnutia, aby bolo možné vyžiadať si spis o kolaudačnom rozhodnutí od príslušného úradu, bola určená lehota na predloženie do 20. 09. 2008...

- dňa 31. 10. 2008 súd nariadil znalecké dokazovanie o stanovenie ročnej spotreby vody, či množstvo účtované zodpovedalo rozsahu používaných zariadení v objekte, porovnanie množstva v roku 2005 s rokmi 1995 až 2004... účastníkom bola uložená povinnosť zaplatiť preddavok na trovy dôkazu... dňa 10. 11. 2008 bola na súd doručená žiadosť odporcu o oslobodenie od preddavku na trovy dôkazu, ustanovený súdny znalec dňa 18. 11. 2008 podal odvolanie proti uzneseniu s tým, že nie je oprávnený na podanie znaleckého posudku v zmysle uznesenia,

- dňa 21. 11. 2008 súd do konania pribral iného znalca... znalecký posudok na súd predložil dňa 31. 01. 2009,

- dňa 9. 2. 2009 sudca dal úpravu na doručenie znaleckého posudku právnym zástupcom účastníkov konania na vyjadrenie do 28. 2. 2009... Odporca dňa 19. 2. 2009 zaslal vyjadrenie k znaleckému posudku...

- dňa 9. 3. 2009 sudca určil termín pojednávania na deň 28. 04. 2009... VSU dňa 11. 3. 2009 vypracoval uznesenie o priznaní odmeny znalcovi...

- dňa 28. 4. 2009... súd vypočul zástupcov účastníkov konania a pojednávanie bolo odročené s tým, že spis bude vrátený znalcovi, aby sa vyjadril, či v rámci ohliadky zistil ďalšie vodomery, či je možné zistiť či ide o vodomery legálne namontované navrhovateľom alebo boli osadené nečierne a tiež, aby sa vyjadril ako dospel k vyčíslenému množstvu spotreby

- dňa 28. 4. 2009 súd nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie... doplňujúci znalecký posudok bol vypracovaný 24. 6. 2009 a na súd doručený 29. 6. 2009...

- dňa 6. 10. 2009 úprava sudcu, aby navrhovateľ predložil všetky zmluvy o dodávke vody a odvádzania odpadových vôd...

- dňa 23. 12. 2009 úprava sudcu na doručenie podkladov zaslaných navrhovateľom na vyjadrenie sa odporcovi...

- dňa 20. 1. 2010 úprava sudcu na vydanie výzvy na vyjadrenie sa, či bol daný súhlas právneho predchodcu navrhovateľa pre viac nehnuteľností podľa § 10 ods. 3/ vyhl., nech uvedie výrobcov a dodávateľov elektromerov v rokoch 1979 až 1980 a žiadosť na predloženie faktúr pre inú spoločnosť v rozhodnom období...

- dňa 7. 4. 2010 úprava sudcu na vytýčenie termínu pojednávania na deň 07. 05. 2010... odporca dňa 27. 4. 2010 zaslal súdu vyjadrenie, ktoré bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 30. 04. 2010...

- dňa 7. 5. 2010 súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, písomné vyhotovenie rozsudku zo súdu bolo vyexpedované 7. 6. 2010. Dňa 23. 6. 2010 odporca proti rozsudku podal odvolanie...

-... spis v období od 24. 08. 2010 do 09. 05. 2011 sa nachádzal na Krajskom súde v Trnave, dňa 31. 3. 2011 Krajský súd... zrušil rozsudok a vec vrátil súdu na ďalšie konanie...

- dňa 01. 07. 2011 úprava sudcu na vytýčenie termínu pojednávania na deň 11. 10. 2011...

- dňa 11. 10. 2011 pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým , že od pôvodného navrhovateľa bude vyžiadané vyjadrenie a na ďalšie pojednávanie bude predvolaný aj pribratý súdny znalec...

- dňa 31. 10. 2011 predsedníčka súdu postúpila do spisu podanie odporcu zo dňa 26. 10. 2011 označené ako „vznesenie námietky zaujatosti“, dňa 4. 11. 2011 zákonná sudkyňa... sa vyjadrila k námietke zaujatosti a dňa 9. 11. 2011 dala pokyn na predloženie spisu Krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti... Krajský súd dňa 15. 11. 2011 rozhodol o námietke zaujatosti a zákonnú sudkyňu nevyhlásil z pojednávania a rozhodovania veci...

- dňa 26. 10. 2011 bolo na tunajší súd doručené oznámenie navrhovateľa o zmene veriteľa a zároveň bol podaný návrh na pripustenie vstupu účastníka na strane navrhovateľa namiesto doterajšieho navrhovateľa...

- dňa 9. 1. 2012 bolo rozhodnuté o zámene účastníka...

- dňa 2. 2. 2012 bol na súd doručený návrh na vylúčenie veci na samostatné konanie...

- dňa 2. 4. 2012 úprava sudcu na urgovanie dožiadania o vypočutie konateľky odporcu a svedkyne dožiadaným súdom... dňa 12. 4. 2012 súdu bola doručená zápisnica o informatívnom výsluchu,

- dňa 3. 5. 2012 úprava sudcu na vytýčenie termínu pojednávania na deň 26. 06. 2012...

- dňa 26. 6. 2012 pojednávanie bolo odročené na neurčito, vzájomný návrh odporcu bol vylúčený na samostatné konanie, konanie bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia o vzájomnom návrhu odporcu. Uznesenie zo súdu bolo vyexpedované 17. 7. 2012...»

Okresný súd vo svojom vyjadrení v závere uviedol, že «Do dňa 26. 06. 2012 neexistovali žiadne prekážky postupu súdu podľa ust. § 107 a nasl. O. s. p. Dňa 26. 06. 2012 bolo na pojednávaní vydané uznesenie o prerušení konania do právoplatného rozhodnutia o vzájomnom návrhu odporcu, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie. Uznesenie ešte nie je právoplatné...

Prieťahy, ktoré podľa názoru súdu spôsobil sťažovateľ.

Prvé pojednávanie vytýčené na deň 22. 01. 2008 sa nemohlo uskutočniť, lebo odporca požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti konateľky, pričom odporca mal svojho zástupcu. Nedostavil sa nikto, preto pojednávanie muselo byť odročené.

Dňa 12. 02. 2008 druhé pojednávanie muselo byť tiež odročené, lebo odporca deň pred pojednávaním doručil na súd vzájomný návrh, ktorý bolo potrebné doručiť navrhovateľovi ako účastníkovi, ktorý však na pojednávaní nebol prítomný.

Odporca vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, ktorá však ako to vyplýva aj z rozhodnutia nadriadeného súdu nebola dôvodná, lebo sudkyňa vylúčená nebola. Spis však v dôsledku vznesenej námietky zaujatosti musel byť predložený nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej odporcom...

Prieťahy, ktoré boli spôsobné súdom.

Podľa môjho názoru súd doteraz vo veci konal plynulé... Nezistila som také obdobie, v ktorom by súd bol nečinný. Súd podľa môjho názoru prieťahy v tejto veci nespôsobil...

Ani prieťahy, ktoré boli spôsobené sťažovateľom, nepovažujem za zbytočné...

Dĺžka konania je daná rozsahom dokazovania, predmetom konania a to vzhľadom na namietané okolnosti ohľadne platnosti zmluvy, rozsahu dodávky pitnej vody, množstva jej spotreby, či nelegálnych odberných miest, dokazovania potrebného na tieto okolnosti, vrátane dokazovania znaleckého a doplnenia znaleckého dokazovania. Je daná aj opakovanou zámenou účastníkov, o ktorých musí súd rozhodovať skôr, ako by ďalej konal a rozhodoval vo veci samej.

Sťažovateľ uviedol dĺžku trvania prietáhov, ktoré podľa neho spôsobil súd. V tomto smere je nutné uviesť, že jeho argumentácia nie je správna. Navrhovateľ podal návrh, ale pri podaní návrhu súdny poplatok nezaplatil. Bez zaplatenia súdneho poplatku nie je možné v takejto veci ako bola táto vydať platobný rozkaz ani inak konať, len vyzvať navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. Vo výzve musí byť účastníkovi poskytnutá lehota na jeho zaplatenie. Okrem toho navrhovateľ pri podaní návrh nepredložil plnú moc na zastupovania i keď v návrhu zastupovanie uvádza. Aj uvedený nedostatok bolo potrebné odstrániť a vyzvať na predloženie plnomocenstva a poskytnúť lehotu na jeho predloženie... Uvedené úkony musel súd vykonať, aby mohol v konaní ďalej pokračovať. Nemožno preto hovoriť o zbytočných prietáhoch...

Po podaní odporu proti platobnému rozkazu odporcom taktiež nemožno hovoriť o zbytočných prietáchoch súdu, lebo podaním odporu nebol zaplatený súdny poplatok za podaný odpor zo strany odporcu. Takže bolo potrebné vyzvať odporcu na zaplatenie súdneho poplatku. Aj tu bolo potrebné poskytnúť účastníkovi primeranú lehotu na splnenie tejto povinnosti. Odporca podal žiadosť o oslobodenie, bolo potrebné o tom rozhodnúť. Úkony v tomto smere potrebné boli vykonané a aj realizované v primeranej lehote, takže nejde o zbytočné prietáhy. Navyiac bolo potrebné skúmať doručenie cez poštu, lebo sa nevrátila doručenka. Dátum doručenia je pritom dôležitý, pretože súd musí skúmať či odpor proti platobnému rozkazu je alebo nie podaný v zákonom danej lehote. Od toho je závislé potom ďalšie konanie (či odmietnuť ako oneskorene podaný alebo či sa včas podaným odporom platobný rozkaz zrušil). Za zbytočné prietáhy nemožno považovať ani obdobie od dátumu vytyčenia toho ktorého pojednávania do termínu pojednávania. Týka sa to každého z pojednávaní v tejto veci... Navyiac ani jedno pojednávanie nebolo vytyčované dvakrát, ako to tvrdí sťažovateľ ohľadne pojednávania vytyčeného na deň 04. 09. 2008. Ako už bolo uvedené, odporca deň pred pojednávaním doručil súdu vzájomný návrh. Pojednávanie tak mohlo byť len odročené, lebo na pojednávaní nebol prítomný navrhovateľ a vzájomný návrh mu musel byť doručený tak, ako to ukladajú zák. ust. O. s. p.

Nemožno preto hovoriť o zbytočných prietáchoch tak, ako to tvrdí sťažovateľ. Vo veci sa ako potrebné dokazovanie ukázalo dokazovanie znalcom a tiež doplnenie dokazovania znalcom. Doručenie doplnenia znaleckého posudku účastníkom, aby sa s ním mohli oboznámiť nemožno taktiež považovať za zbytočné prietáhy v konaní. Ak účastník podá

návrh na zámenu účastníka, ide o procesný úkon, o ktorom musí súd konať a rozhodnúť skôr, ako bude v konaní ďalej pokračovať. Musí však zachovať aj plynutie zákonnej lehoty na odvolanie, ktoré je proti rozhodnutiu súdu o zámene prípustné. Preto opätovne nemožno tvrdiť, že súd nekonal bez zbytočných prieťahov, lebo o týchto procesných návrhoch mal zákonnú povinnosť rozhodnúť skôr, ako by ďalej konal vo veci samej.

Pod Spr. 867/2011 bolo vedené podanie odporcu označené ako „vznesenie námietky zaujatosti“, ktoré bolo adresované predsedníčke súdu. Sťažovateľ v tomto podaní výslovne vznesol námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi. Ani z obsahu podania nevyplývalo, že ide o sťažnosť na prieťahy v konaní. Toto podanie sťažovateľa nebolo odmietnuté, ale sťažovateľovi bolo zaslané oznámenie o ďalšom postupe. Na ďalšie podanie odporcu, ktoré bolo adresované opäť predsedníčke súdu a označené ako „porušenie ustanovení O. s. p.“, opäť bolo sťažovateľovi predsedníčkou súdu zaslané oznámenie, v ktorom už bol upovedomený o tom, že vo veci vznesenia námietky zaujatosti rozhodol nadriadený súd. K tejto poznámke sú pripojené oznámenia predsedníčky súdu a podanie sťažovateľa zo dňa 23. 11. 2011, nakoľko jeho pôvodné podanie sa nachádza v spise na čl. 378 - 384.

V tejto veci sťažnosť na prieťahy v konaní ako predsedníčka súdu neriešila, nakoľko nebola podaná.

Zhrnúc všetky tieto okolnosti som toho názoru, že v konaní doteraz nie sú zbytočné prieťahy, ktoré by zapríčinil súd.

Ospravedlňujem sa za nedodržanie určenej lehoty, ale od 29. 6. 2012 do 13. 7. 2012 som čerpala riadne plánovanú dovolenku...».

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 5 Cb 116/07 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce z občianskoprávných, resp. obchodnoprávných vzťahov tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti síce uviedol, že zo skutkového hľadiska ide o zložitejší spor, s čím sa ústavný súd čiastočne stotožňuje, pretože v priebehu konania odporkyňa spochybnila správnosť vyúčtovania „*dodávky pitnej vody*“, ktoré bolo „*v rozpore so zmluvou o dodávky pitnej vody a odvode stočného*“, a vo veci muselo byť nariadené aj znalecké a kontrolné znalecké dokazovanie, avšak doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub prípadnej faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Ústavný súd súčasne nezistil, že by išlo o právne zložitú vec „z dôvodu zámeny účastníkov“, preto vyjadrenie okresného súdu v tomto smere neakceptoval.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prietáhov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky. Sťažovateľka síce požiadala o odročenie prvého pojednávania určeného na 22. január 2008 pre nemoc a jej právny zástupca sa pojednávania tiež nezúčastnil, ale táto okolnosť spolu s podanou nedôvodnou námietkou zaujatosti nemala výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania, ktoré by mohol ústavný súd pripísať na jej ťarchu. K predĺženiu posudzovaného konania prispelo čiastočne aj to, že sťažovateľka podala odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu, o ktorom musel rozhodovať Krajský súd v Trnave (ďalej len „*krajský súd*“), pričom spis sa nachádzal na odvolacom súde viac ako 9 mesiacov, ale na druhej strane ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľky bral do úvahy to, že ako účastníčka konania nesporne má právo na tieto procesné úkony, ktoré urobila. Za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľkou uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prietáhov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania takmer 6 rokov (na okresnom súde bolo začaté 4. septembra 2006) je už samo osebe neprimerané.

Okresný súd vykonal síce množstvo jednoduchých procesných úkonov, ako to vyplýva z predloženého prehľadu, nariadil viac pojednávaní, vo veci samej rozhodol rozsudkom 7. mája 2010 a ústavný súd nezistil väčšie obdobia jeho úplnej nečinnosti, ale napriek tomu ústavný súd poukazuje na to, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol neefektívny, čo vyplýva predovšetkým z toho, že krajský súd uznesením sp. zn. 21 Cob/348/2010 z 31. marca 2011 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 5 Cb/116/2007-329 zo 7. mája 2010 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu je zrejmé, že okresný súd rozhodol bez toho, aby dostatočne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil a tiež sa prakticky žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal so vzájomným návrhom sťažovateľky z februára 2008.

Okresný súd teda v konaní nepostupoval podľa ustanovenia § 152 ods. 2 OSP, keď nerozhodol o celej prejednávanej veci, t. j. aj o vzájomnom návrhu sťažovateľky, ktorý bol ňou prednesený ešte v roku 2008 (obdobne IV. ÚS 249/04, III. ÚS 31/08).

Uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Keďže všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02) a jeho neefektívna činnosť mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania, ústavný súd

preto nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že vo veci samej konal a zbytočné prietahy v konaní neboli zistené.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 5 Cb 116/07, došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 3 500 € z dôvodov v nej uvedených.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý

vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadost'učinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 116/07 berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci považoval priznanie sumy 2 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky trovy konania vyčíslil sumou 338,62 €, ktoré však bližšie nešpecifikoval.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia je vyššia ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a odporuje tejto vyhláške. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2011 v sume 763 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 127,16 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľky aj nárok na náhradu režijného paušálu 7,63 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Právny zástupca je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke, spolu predstavuje sumu 323,50 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2012